

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

I landbrugsministerens aftale af 6. april 1993 med Landbrugsraadet, De danske Landboforeninger og Dansk Familielandbrug om visse landbrugspolitiske spørgsmål indgik, at EF's ophørsordning for landmænd skulle søges gennemført i Danmark, og at regeringen i efteråret 1993 ville fremsætte lovforslag om ændring af landbrugsloven bl.a. med henblik på at ændre reglerne om fortrinsstilling ved køb af suppleringsjord, således at det ikke længere skal være muligt »at bygge sig til jord«.

Der har efterfølgende været overvejelser om, i hvilket omfang der er behov for at gennemføre yderligere ændringer i landbrugsloven. Overvejelserne har været præget af den stedfundne debat om landbrugs økonomiske og strukturelle udvikling samt landbrugserhvervets samfundsmæssige betydning, som blandt andet er belyst i regeringens handlingsplan for landdistrikterne og erhvervsredegørelsen. Den seneste udvikling har endvidere aktualiseret spørgsmålet, om der er behov for at begrænse adgangen til at etablere meget store husdyrbesætninger.

Ændringen af EF's landbrugspolitik ved reformen i 1992 har understreget nødvendigheden af, at et dynamisk og selvtilpassende landbrugserhverv baseres på en fleksibel strukturpolitik, som kan fremme kvalitet, fortsat produktudvikling og harmoni mellem produktion, natur og miljø.

2. Den gældende lov

Landbrugsloven er fra 1967 og er blevet ændret adskillige gange. De vigtigste formål bag den gældende lov er at beskytte jorden som en begrænset naturresурс, at styrke landbrugs erhvervsøkonomiske tilpasningsevne, at opretholde befolkningsgrundlaget på landet og at sikre en bred vifte af jordbrugsbedrifter, hvor kernen udgøres af en driftsform, der overvejende er baseret på familien svarende til en eller to heltidsbeskæftigede. Der skal være en beboelsesbygning på den enkelte landbrugsejendom, og der er bopælspligt for erhververe af landbrugs-

ejendomme samt visse regler for anvendelsen og supplerer af disse. Gennem landbrugspligten er der et værn mod fjerneje og landbrugsjorders ibrugtagen til ikke-jordbrugsmæssige formål.

Loven er senest ændret ved lov nr. 1106 af 22. december 1993 om ophørsstøtte. Der er ved lov nr. 138 af 7. marts 1990 foretaget nogle mindre konsekvensændringer som følge af lov nr. 137 af 7. marts 1990 om udstykning og anden registrering i matriklen, jf. Folketingstidende 1989-90, sp. 72, 400, 5464, 5892, A 353 og B 517.

Herudover er der senest foretaget væsentlige ændringer ved lov nr. 381 af 7. juni 1989, jf. Folketingstidende 1988-89, sp. 6750-6751, 7315-7358, 10543-10575, 10822 og 11350-11365, A 5065, B 1817, 2189 og 2355.

Om Folketingets behandling af ændringen i 1986 ved lov nr. 327 af 4. juni 1986 henvises til Folketingstidende 1985-86, sp. 5671, 6210, 11750, 12223, A 3445, B 1913 og 1975, C 951.

Folketingstidende 1985-86, A 3459-60 rummer henvisninger til behandlingen af de tidligere ændringer af loven siden 1967.

3. Strukturudviklingen i landbruget

I perioden 1980 til 1992 er antallet af landbrugs- og gartneribedrifter gået tilbage med gennemsnitligt 2.400 bedrifter om året. I 1980 var der ca. 104.000 bedrifter, og i 1992 var antallet reduceret til ca. 74.000. Den kraftige nedgang i antallet af bedrifter har ikke i samme grad ført til en reduktion af det anvendte landbrugsareal. Den gennemsnitlige arealstørrelse pr. bedrift er derfor blevet større og var i 1992 på ca. 37 ha.

Antallet af ejendomme, der i matriklen er noteret som landbrugsejendomme, udgjorde pr. 1. juli 1993 ca. 143.000. Heraf er ca. 74.000 mindre end 15 ha og ca. 25.500 af disse er mindre end 5 ha.

Samtidig med, at den forholdsmæssige andel af landbrugsejendomme på 50 ha og derover er voksende, er der en kraftig stigning i størrelsesgruppen 2-5 ha, som fremkommer ved fraskillelse af suppleringsjord til andre ejendomme eller ved genoprettelse af